

เรื่อง พิธีพลียา

รายละเอียด

เทศบาลตำบลนครชุมส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ทำพิธีพลียาและชวน“กินแกงซี่เหล็กวันเพ็ญเดือนสิบสอง” ในวันเพ็ญเดือนสิบสองตัวยาคจากต้นซี่เหล็กจะหนีขึ้นสู่ยอด จะเป็นยารักษาสารพัดโรค คนนครชุมโบราณจึงมีพิธีพลียา คือ การบวงสรวงขอดอก ใบ ผล ฯลฯ จากต้นซี่เหล็กเพื่อไปใช้เป็นเครื่องยารักษาโรค โดยจะทำการเก็บในตอนเช้ามีด และแกงในวันเดียวกัน

“เมืองนครชุม” เป็นหนึ่งแห่งเมืองประวัติศาสตร์ของจังหวัดกำแพงเพชร ที่ตั้งอยู่ในตำบลนครชุมปัจจุบันบนพื้นที่ฝั่งตะวันตกของแม่น้ำปิง เป็นเมืองที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมในด้าน ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณี เอกลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาตั้งแต่อดีต “แกงซี่เหล็ก ” เป็นอีกหนึ่งในภูมิปัญญาและวัฒนธรรมของชาวนครชุมโบราณ ที่นำเอาใบอ่อนและดอกซี่เหล็กมาปรุงเป็นของกิน ในวันเพ็ญเดือน 12 ทำแกงซี่เหล็กกันทุกครัวเรือน กินเป็นกับข้าวและเท่ากับกินยาไปพร้อมกัน

นายชาติ มีชัย ปราชญ์ชาวบ้านนครชุม ผู้รู้ตำรายากล่าวว่า ในวันเพ็ญเดือนสิบสองตัวยาคจากต้นซี่เหล็กจะ

ฐานข้อมูลท้องถิ่น จังหวัดกำแพงเพชร-ตาก

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

หนี่ขึ้นสู่ยอด จะเป็นยารักษาสารพัดโรค คนนครชุมโบราณจึงมีพิธีพลียา คือ การบวงสรวงขอดอก ใบ ผล กล้วย จากต้นขี้เหล็กเพื่อไปใช้เป็นเครื่องยารักษาโรค โดยจะทำการเก็บในตอนเช้ามีด และแกงในวันเดียวกัน ทั้งนี้ อันเนื่องจาก “ขี้เหล็ก” เป็นพืชผักสมุนไพร ที่หาได้ง่ายตามท้องไร่ท้องนาหรือสวนหลังบ้าน นอกจากจะนำมาใช้ทำเป็นอาหารไว้รับประทานแล้ว ตำราการแพทย์แผนไทยยังได้มีการใช้ประโยชน์ของต้นขี้เหล็กในหลายๆด้าน เช่น ใช้แก้อาการท้องผูก บำรุงโลหิต บำรุงน้ำดี ช่วยทำให้เจริญอาหาร ฯลฯ โดยส่วนที่นำมาใช้และมีสรรพคุณทางยา ได้แก่ ดอก ใบ ใบแก่ ฝัก เปลือกฝัก เปลือกต้น ลำต้น กิ่ง แก่น ทั้งต้นและราก นอกจากนี้ ขี้เหล็ก ยังมีสาร “บาราคอล” ที่มีฤทธิ์ในการกล่อมประสาท และมีฤทธิ์เป็นยานอนหลับอ่อนๆ ทำให้ออนหลับสบาย

คำสำคัญ : พิธีพลียา แกงขี้เหล็ก

ที่มา : เทศบาลตำบลนครชุม. (2558). พิธีพลียา. เข้าถึงได้จาก:

<http://www.nakhonchum.go.th/gallery/detail/11084/data.html>

รวบรวมและจัดทำข้อมูล : กาญจนา จันทร์สิงห์

วันที่ : 2020-01-21

https://arit.kpru.ac.th/ap2/local/?nu=pages&page_id=1280&code_db=610004&code_type=01